

یادداشت

معیشت مردم در ماریج تورمی



حسین راغفر اقتصاددان

• یکی از دلایل اصلی رشد نرخ ارز پس از مذاکرات هسته‌ای سوم آذر می‌تواند این باشد که دولت تمام برنامه‌های خود را به مشخص شدن نتایج مذاکرات هسته‌ای معطوف کرده است؛ بنابراین به نظر می‌رسد رشدی که نرخ ارز در روز پس از مذاکرات به خود دید واکنشی به مشخص نشدن نتیجه قطعی مذاکرات هسته‌ای بود. روند افزایشی نرخ ارز پس از مذاکرات هسته‌ای در حالی بود که به نظر می‌رسد چنانچه دولت برنامه‌ای فعال‌تر و روشن‌تر برای اقتصاد کشور در نظر داشت، فعالان اقتصادی می‌توانستند چشم‌اندازی فراتر از نتایج مذاکرات هسته‌ای داشته و کمتر تحت تاثیر مذاکرات باشند. این چشم‌انداز را دولت می‌توانست تعیین کند در حالی که پس از مذاکرات سوم آذر مشخص شد دولت در این زمینه بسیار متغلاانه عمل کرده است. مساله دیگری که اقتصاد کشور اخیرا با آن درگیر بوده و البته هست، کاهش قیمت نفت است که بر بودجه سال آینده و میزان عرضه ارز در بازار اثرگذار بوده است. اگرچه در شرایط فعلی بیشتر درگیر آثار روانی کاهش قیمت نفت و افزایش نرخ ارز هستیم اما نمی‌توان نقش پررنگ دولت در ارایه برنامه‌ای روشن برای اقتصاد کشور را نادیده گرفت، زیرا تنها در سایه چنین برنامه‌ای است که می‌توان از تاثیرگذاری نوسانات سیاسی بر اقتصاد پیشگیری کرد. اینکه نوسانات ارزی بر زندگی و معیشت مردم اثرگذار خواهد بود یا خیر، کاملا به برنامه‌ها و عملکرد دولت بستگی دارد. باید دید دولت برای کاهش عوارض ناشی از کاهش قیمت نفت و رشد نرخ ارز چه برنامه‌هایی طراحی کرده است. اینکه دولت بخواهد کسری بودجه سال آینده را با اتکا به افزایش نرخ ارز در دولتی که بر بودجه سال آینده ۲۰۰ تومن در نظر گرفته شده است (نرخ ارز در بودجه سال آینده دوهزارو ۸۵۰ تومن است) جبران کند، نتیجه‌ای نخواهد داشت جز فشار اقتصادی بیشتر بر مردم. این یک خطای اقتصادی بزرگ است که دولت بخواهد کسری بودجه خود را با تکیه به افزایش نرخ ارز که همان تکیه بیشتر به مردم است جبران کند. چنین برنامه‌ای با اهداف اقتصادی اعلام شده از سوی دولت تناقض دارد، زیرا در نهایت نه‌تنها باعث کاهش تورم نخواهد شد، بلکه تلاشی است در جهت جبران کسری بودجه از جیب مردم و این یعنی فقر و تبعیض اقتصادی بیشتر در سطح جامعه. در چنین شرایطی به نظر می‌رسد دولت می‌تواند برای کم‌کردن آثار نوسانات سیاسی و ارزی بر اقتصاد کشور، با توجه به اینکه تحریم‌ها نیز همچنان علیه کشور در جریان هستند، تکیه بیشتری بر اقتصادهای شرقی داشته باشد. برای مثال روسیه و عراق و همکاری اقتصادی با این کشورها می‌تواند پشتوانه خوبی برای عبور از مسائل فعلی باشد. امروز روسیه خود گرفتار تحریم‌های غرب است و از سویی بازار بزرگی برای کالاهای ایرانی به‌شمار می‌رود. در واقع با توجه به شرایطی که امروز روسیه و ایران دارند، برخلاف گذشته که روس‌ها همواره با فرصت‌طلبی با ما برخورد کرده‌اند، می‌توان از فشاری که تحریم‌ها بر دوش آنان نیز گذاشته است به نفع اقتصاد و تولید ایران بهره برد. به نظر می‌رسد در شرایط فعلی ما باید در ظرفیت‌های تجاری خود تنوع‌بخشی داشته باشیم و جهت نگاه خود را از غرب به شرق بگردانیم و در انتظار مشخص شدن نتایج مذاکرات نباشیم. در نهایت می‌توان گفت دولت با تکیه بیش از اندازه به روشن شدن نتایج مذاکرات هسته‌ای، تمام راه‌های کنترل تورم را رها کرده است و حتی علیه برنامه‌های خود نیز گام برمی‌دارد. اصولا برای کنترل تورم دو راه وجود دارد؛ کنترل نرخ ارز در دامنه‌ای خاصی از نوسانات و سیاستگذاری بر اساس آن یا نگاه‌داشتن تورم در نقطه‌ای خاص و تعیین سیاست‌های پولی و ارزی در راستای آن. این دو راهکار در شرایطی قابلیت اجرا دارند که به نظر می‌رسد دولت تمام اینها را رها کرده است و با تکرار سیاست‌های نادرست گذشته، عملا جامعه را در ماریج تورمی قرار داده است، ماریجی که نتیجه‌ای نخواهد داشت جز فقر و اختلاف طبقاتی بیشتر.

خبر

دوئل جدیدگازی ایران بااعراب خلیج فارس

• مهر: با بالاگرفتن رقابت سهم‌خواهی و افزایش فروش نفت ارزان توسط کشورهای عربی عضو اوپک، ایران از سال آینده با دوبرابرکردن تولید گوگرد، به بزرگ‌ترین صادرکننده این محصول کاری در خاورمیانه تبدیل خواهد شد. با وجود این، هرچند سران کشورهای عربی سعی می‌کنند خود را از گزندهای کاهش قیمت نفت، صیانت کنند اما ایران با راه‌اندازی طرح‌های جدید افزایش تولید گاز طبیعی و متنوع‌سازی سید تولید و صادرات انواع محصولات استراتژیک و پرطرفدار همچون گاز مایع، میعانات گازی و گوگرد وابستگی خود را به درآمد‌های نفتی کاهش می‌دهد.

اقتصاد

نقد توافقنامه تجارت ترجیحی ایران و ترکیه

درهای ترکیه روی فرش ویسته ایران بسته شد

احسان سلطانی ـ پژوهشگر

شاخص ها و نسبت های صادراتی اقلام توافقنامه ترجیحی

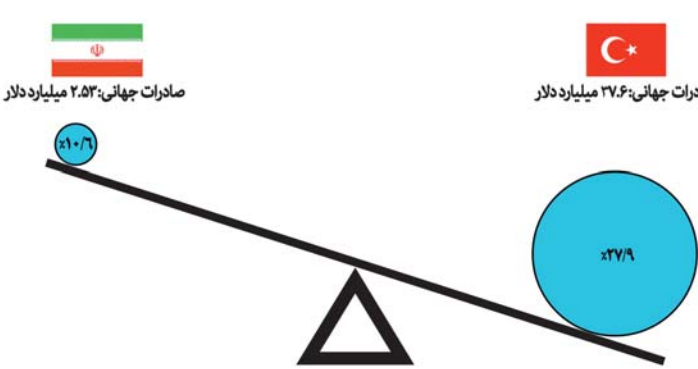


تحلیل و استنتاج: احسان سلطانی بر اساس داده های سازمان تجارت جهانی و فهرست اقلام توافقنامه تجارت ترجیحی ایران و ترکیه

از روز پنجشنبه ۱۱ادی، مطابق با اول ژانویه ۲۰۱۵، توافقنامه تجارت ترجیحی بین ایران و ترکیه با کاهش ۲۶۵ردیف تعرفه گمرکی اجرایی شد. طبق این توافقنامه، ترکیه ۱۴۰افقره از کالاهای صادراتی ایران و ایران ۱۲۵افقره از کالاهای صادراتی ترکیه را تحت پوشش تخفیف تعرفه‌های گمرکی (متوسط بین ۲۰ تا ۵۰درصد) قرار داده‌اند. وزیر ایرانی طرف قرارداد با اظهار خوشیختی از تصویب توافقنامه توسط طرف‌های ترک و وزیر اقتصاد ترکیه با اظهار اینکه امتیازات داده‌شده در این توافقنامه، به هیچ کشوری داده نشده است، اظهار امیدواری کرده با اجرای راهکارهایی از قبیل انجام تجارت با پول‌های ملی، ایجاد پنجره واحد گمرکی و افزایش ماهانه حجم مرادات تجاری دوجانبه به ۳۰میلیارد دلار در سال برسد. توافقنامه‌های تجارت ترجیحی دوجانبه برای تسهیل تجارت بین دو کشور و بر اساس اصل بده‌بستان و تأمین منافع حداکثری و کسب امتیازات تعرفه‌ای و غیرتعرفه‌ای در قبال کاهش تعرفه‌های تجاری منعقد می‌شوند. حالا باید دید که در توافقنامه بین ایران و ترکیه چه گذشته و طرفین چه داده و چه ستانده‌اند.

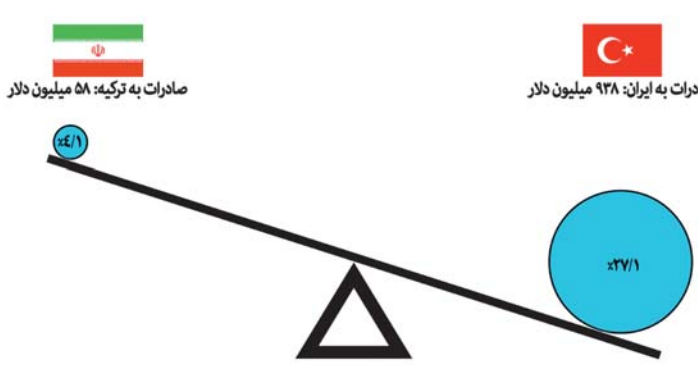
طبق فهرست اقلام تعرفه‌ای توافقنامه تجاری، اقلامی که به ترکیه امتیاز داده شده به‌ترتیب تعداد شامل منسوجات و پوشاک با ۳۲میلیارد کالایی (۴۶درصد از کل)، تجهیزات الکتریکی با ۱۴قلم (۱۱درصد)، تولیدات بهداشتی با ۱۱قلم (۹درصد)، تولیدات فولادی با ۱۰قلم (۸درصد)، اجزا و قطعات خودرو با ۱۰ قلم (۸درصد)، مبلمان با ۹ قلم (۷درصد)، لوازم خانگی با ۸ (۶درصد) بوده و سپس تولیدات پلاستیکی، آلومینیومی، چوبی، لاستیکی و شیشه‌ای قرار دارند. در حدود دوسوم آنها شامل کالای نهایی آماده مصرف و یک‌سوم بقیه شامل کالا و قطعات نیمه‌نهایی (جهت خودروسازی، ساختمان و صنایع فلزی)، هستند. اقلام تعرفه‌ای که به ایران تخفیف داده شده شامل میوه و سبزی و ادویه‌جات با ۵۳قلم، مواد غذایی آماده (عمدتا موارد تغذنی از قبیل آبمیوه، بیسکویت، شکلات، آدامس، خیارشور و رب گوجه‌فرنگی) با ۵۰قلم، شیلات با ۲۰قلم و گل، لبنیات و تخم‌مرغ با ۱۷قلم است. در این میان جای اقلام بسیارمهمی از قبیل پسته که مهم‌ترین کالای صادراتی بخش کشاورزی همچنین صادرات غیرنفتی با حجم صادراتی در حدود

نبرد نابرابر (مقایسه توان صادراتی جهانی اقلام تعرفه های ترجیحی ایران و ترکیه) (مساحت دایره ها = حجم صادرات به جهان ، مقدار = درصد از کل ، ۲۰۱۱)



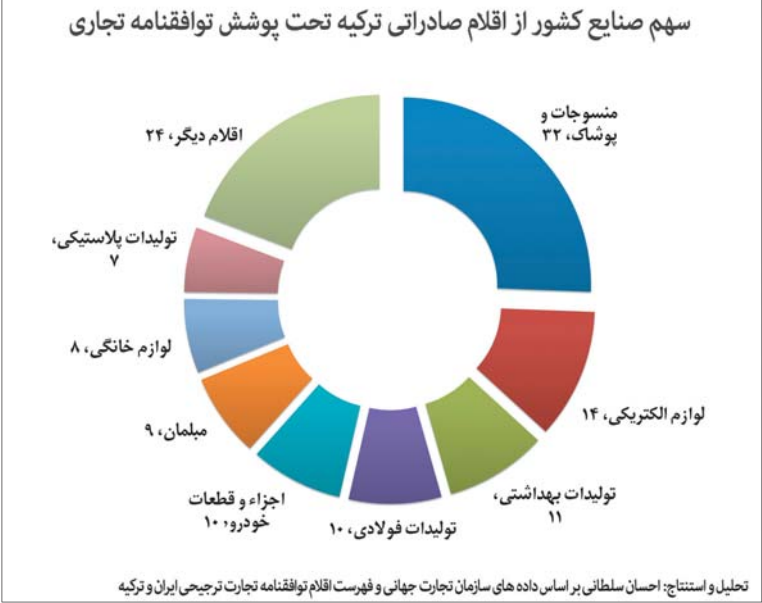
طراحی و تحلیل: احسان سلطانی بر اساس داده های سازمان تجارت جهانی

نبرد نابرابر (مقایسه توان صادراتی اقلام تعرفه های ترجیحی ایران و ترکیه) (مساحت دایره ها = حجم صادرات به طرف مقابل ، مقدار = درصد از کل ، ۲۰۱۱)



طراحی و تحلیل: احسان سلطانی بر اساس داده های سازمان تجارت جهانی

به ایران در زمینه اقلام ترجیحی است. با مقایسه توان صادراتی اقلام ترجیحی دو کشور در بازارهای جهانی، مشخص می‌شود، پنج‌مورد از اقلام ترجیحی ترکیه دارای صادرات جهانی بالای یکمیلیارد دلار، ۸۵مورد بین ۱۰۰میلیون تا یکمیلیارد دلار، ۳۴مورد بین ۱۰ تا ۱۰۰میلیون دلار و یک‌مورد بین یک تا ۱۰میلیون دلار هستند. در مقابل ضمن اینکه هیچ‌یک از اقلام ایران دارای صادرات بالای یکمیلیارد دلار نیستند. ۹مورد از اقلام ترجیحی ایران دارای صادرات بین ۱۰۰میلیون تا یکمیلیارد دلار، ۳۱مورد بین ۱۰ تا صد میلیون دلار، ۲۶مورد بین یک تا ۱۰میلیون دلار، ۲۶مورد زیر یک میلیون دلار بوده و در ۴۸مورد ایران صادرات ندارد. با توجه به اینکه صادرات سالانه زیر یک میلیون دلار (و حتی ۱۰میلیون دلار) صادرات محسوب نمی‌شود، بنابراین برای بیش از نیمی از موارد، ایران اصلا صادرکننده به شمار نمی‌رود. در همین حال حجم صادرات فقط ۱۱مورد از ۱۴۰مورد اقلام ترجیحی ایران به ترکیه بالای یک میلیون دلار است و برای بیش از ۱۰۰مورد اقلام ترجیحی (از ۱۴۰قلم) ایران به ترکیه صادراتی ندارد. با توجه به اقلام مهم صادراتی



تحلیل و استنتاج: احسان سلطانی بر اساس داده های سازمان تجارت جهانی و فهرست اقلام توافقنامه تجارت ترجیحی ایران و ترکیه

غیرنفتی ایران به جهان، دیده می‌شود که هیچ‌کدام از آنها در شمول اقلام ترجیحی قرار ندارند. در مورد کالاهایی از قبیل پسته و فرش، بازارهای ترکیه به روی ایران بسته است. از نقطه‌نظر قدرت کارشناسی، طرف‌های ترک اقلامی که توان و پتانسیل صادراتی قابل‌توجهی به بازار ایران داشته را با مهارت و به دقت تعیین کرده و طرف‌های ایرانی ضمن انتخاب اقلام اغلب بی‌اهمیت و با توان صادراتی پایین فقط به کمیت تعرفه‌ها توجه داشته‌اند. هیچ‌گونه منافع ملی از این توافقنامه یک‌جانبه که منافع تجاری و اقتصادی طرف مقابل را در نظر گرفته انتظار نمی‌رود و در صورت اجبار به اعطای امتیازات یک‌طرفه تجاری، شاید شایسته‌تر و منطقی‌تر این بود که به شیوه دیگری به ترکیه امتیازات تعرفه‌ای موجود در توافقنامه اعطا می‌شد. این توافقنامه بازارهای صنایع کوچک و متوسط بخش خصوصی کشور را که هنوز درگیر بحران و رکود هستند بر روی صادرات صنایع رقیب کشور همسایه بدون کسب هیچ نوع امتیاز ارزشمندی گشوده است.

ادامه در صفحه ۱۵



Respecting you is our business.



تجربه لحظات گرم و صمیمی

در شعبه نیاوران

نیاوران: خیابان دکتر باهنر (نیاوران)
قبل از دوراهی دزاشیب

تلفن : ۰۲۲۷۲۴۴۰۰-۰۲۲۷۲۴۴۰۰

www.leon1960.com

براساس ادعای یک نماینده

فولاد مبارکه اصفهان آب کارون را قورت داد!

• ادعایی که نماینده مردم خوزستان در مجلس شورای اسلامی، چندی پیش از کشف یک تونل جدید در سرشاخه کارون داشته مانند این است که این تونل یک‌مرتبه کشف شده و هرچه آب در رودخانه کارون بوده را یک‌مرتبه به سمت فولاد مبارکه سوق داده تا اصفهانی را که خود همیشه محل ارتزاق آب برای دیگر هم‌استانی‌های خود بوده، به اتهامی جدید نسبت دهد.موسوی، نماینده مردم خوزستان حتی مدیرکل آب و برق استان را از وجود چنین تونلی بی‌اطلاع دانسته و معتقد است این هم نوعی قاچاق آب است. این در حالی است که دبیر ارشد خدمات فنی و پشتیبانی فولاد مبارکه اصفهان درخصوص این ادعا، اظهار کرد: فولاد مبارکه به‌طور رسمی در نزدیکی منطقه صفاییه شهرستان مبارکه آبگیری دارد و از این طریق آب مورد نیاز خود را از زاینده‌رود برداشت می‌کند و هیچ منبع، تونل، لوله و چاهی برای تأمین آب فولاد مبارکه وجود ندارد.مهدی تولاییان بیان کرد: فولاد مبارکه قراردادی با شرکت آب منطقه‌ای مبنی بر برداشت سالانه ۴۰میلیون مترمکعب آب از زاینده‌رود دارد که تاکنون این مجموعه، این میزان آب را برداشت نکرده است.وی ادعای نماینده مردم اهواز را عجیب دانست و گفت: شاید نماینده اهواز اطلاعات و دلایلی نسبت به تونلی که ادعا کرده، دارد که می‌تواند برای اثبات ادعایش آن را به کارشناسان و خبرنگاران نشان دهند.سخنگوی کمیته آب اتاق بازرگانی اصفهان نیازمند هر ادعایی را نیز به اثبات دانست و اضافه کرد: اگر تونلی وجود دارد که آب را به منطقه‌ای می‌برد باید با روشی علمی این ادعا اثبات شود تا یافته معتبر باشد.محمد کوشافر تأکید کرد: اگر شخصی مدعی شود دریچه تونلی را در منطقه‌ای دیده و در همان زمان اعلام کند خروجی تونل در منطقه‌ای خاص است، از نظر علمی قابل‌قبول نبوده و مورد تردید است. سخنگوی کمیته آب اتاق بازرگانی اصفهان خاطرنشان کرد: با این حال هرگونه یافته و مستند علمی درخصوص ادعای نماینده مردم اهواز می‌تواند بررسی شود.

ادامه در صفحه ۱۵